

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 5 marca 1991 r.

w sprawie szczegółowych zasad i warunków użycia oddziałów i pododdziałów Policji oraz Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w razie zagrożenia bezpieczeństwa lub niebezpiecznego zakłócenia porządku publicznego oraz zasad użycia broni palnej przez te jednostki.

Na podstawie art. 17 ust. 4 i art. 18 ust. 4 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. Nr 30, poz. 179) zarządza się, co następuje:

§ 1. Użycie uzbrojonych oddziałów i pododdziałów Policji, zwanych dalej „oddziałami Policji”, w przypadkach określonych w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. Nr 30, poz. 179), zwanej dalej „ustawą”, powinno być odpowiednie do stopnia zagrożenia bezpieczeństwa publicznego lub niebezpiecznego zakłócenia porządku publicznego oraz przewidywanego rozwoju sytuacji.

§ 2. 1. Zarządzenie Prezesa Rady Ministrów albo decyzję Ministra Spraw Wewnętrznych o użyciu oddziałów Policji wykonuje Komendant Główny Policji za pośrednictwem właściwych komendantów wojewódzkich Policji i dowódców oddziałów Policji.

2. Komendant wojewódzki Policji, przystępując do wykonania zarządzenia lub decyzji, o których mowa w ust. 1, zawiadamia o tym wojewodę.

§ 3. 1. Polecenie użycia określonych w art. 16 ust. 1 ustawy środków przymusu bezpośredniego przez oddziały

Policji wydaje komendant wojewódzki Policji. Użycie tych środków następuje na rozkaz dowódcy oddziału.

2. Polecenie, o którym mowa w ust. 1, nie jest wymagane, gdy zwłoka groziłaby niebezpieczeństwem dla życia, zdrowia ludzkiego lub mienia, a także niebezpieczeństwem dokonania zamachu na siedziby i obiekty, przedstawicielstwa i urzędy wymienione w art. 17 ust. 1 pkt 2 ustawy.

3. Dowódca oddziału Policji, przed wydaniem rozkazu użycia środków przymusu bezpośredniego, jest obowiązany:

- 1) wezwać do zachowania zgodnego z prawem, a zwłaszcza porzucenia broni lub niebezpiecznych narzędzi, zaniechania bezprawnych działań lub stosowania przemocy,
- 2) uprzedzić o użyciu środków przymusu bezpośredniego.

4. Przepisu ust. 3 nie stosuje się w sytuacji, o której mowa w ust. 2.

§ 4. 1. Oddziały Policji mają prawo użyć broni palnej w przypadkach, o których mowa w art. 17 ust. 1 i art. 18 ust. 1 ustawy, jeżeli zastosowane środki przymusu bezpośredniego okazały się niewystarczające.

2. Rozkaz użycia broni palnej przez oddział Policji wydaje dowódca oddziału, po otrzymaniu polecenia komendanta wojewódzkiego Policji.

3. Polecenie, o którym mowa w ust. 2, nie jest wymagane, gdy wszelka zwłoka groziłaby bezpośrednim niebezpieczeństwem dla życia ludzkiego.

4. Dowódca oddziału Policji, przed wydaniem rozkazu użycia broni palnej do określonego celu, jest obowiązany:

- 1) ponowić wezwanie do zachowania zgodnego z prawem,
- 2) zagrozić użyciem broni palnej,
- 3) wydać rozkaz oddania strzałów ostrzegawczych (salw) w górę.

5. Przepisu ust. 4, z wyjątkiem pkt 3, nie stosuje się w sytuacji, o której mowa w ust. 3.

§ 5. Broni palnej nie używa się w przypadkach określonych w art. 17 ust. 1 pkt 6—8 ustawy, w stosunku do kobiet o widocznej ciąży, osób, których wygląd wskazuje na wiek do 13 lat, starców oraz osób o widocznym kalectwie.

§ 6. 1. Przerwanie użycia środków przymusu bezpośredniego lub broni palnej przez oddziały Policji następuje na rozkaz dowódcy oddziału lub przełożonego natychmiast po osiągnięciu celu, dla którego ich użyto.

2. Oddziały Policji wycofuje się niezwłocznie po wykonaniu zadania.

§ 7. W razie rozproszenia oddziału Policji i niemożności nawiązania przez policjanta kontaktu z dowódcą, policjant ma prawo użycia broni palnej w przypadkach określonych w art. 17 ust. 1 pkt 1—4 ustawy, z zachowaniem wymogów określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 17 września 1990 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu postępowania przy użyciu broni palnej przez policjantów (Dz. U. Nr 70, poz. 411).

§ 8. 1. Użycie oddziałów i pododdziałów Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej do pomocy Policji, przewidziane w art. 18 ust. 3 ustawy — na podstawie decyzji Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej — zarządzają Ministrowie Obrony Narodowej i Spraw Wewnętrznych dla jednostek wojskowych im podległych. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio.

2. Wydzielone do pomocy Policji oddziały i pododdziały Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, zwane dalej „oddziałami Sił Zbrojnych”, mogą być użyte w szczególności do:

- 1) ochrony i obrony obiektów, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 2 ustawy,
- 2) osłony lub izolacji określonych obiektów, dróg, wydzielonych ulic lub części miast,
- 3) wspierania działań oddziałów Policji przywracających bezpieczeństwo i porządek publiczny — gdy to okaże się niezbędne.

3. Oddziały Sił Zbrojnych w czasie wykonywania zadań pozostają w strukturze organizacyjnej i w wojskowym systemie dowodzenia. W działaniach osłonowych określonych rejonów oddziałom Sił Zbrojnych wyznacza

się samodzielne odcinki (rejony) wykonywania zadań, a podczas wspierania działań oddziałów Policji — określa się konkretne zadania do wykonania na rzecz tych obiektów. Właściwy dowódca oddziału Sił Zbrojnych każdorazowo uzgadnia współdziałanie z dowódcą oddziału Policji.

§ 9. 1. Oddziały Sił Zbrojnych mają prawo użyć środków przymusu bezpośredniego i broni palnej w przypadkach oraz na warunkach i w sposób przewidziany dla oddziałów Policji.

2. Użycie przez oddział Sił Zbrojnych środków przymusu bezpośredniego i broni palnej następuje na rozkaz dowódcy oddziału na podstawie polecenia Ministra Obrony Narodowej lub Ministra Spraw Wewnętrznych wydanego jednostkom wojskowym im podległym.

§ 10. 1. Użycie oddziałów Policji i Sił Zbrojnych dokumentuje się za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk.

2. Dokumentowanie użycia oddziałów Policji i Sił Zbrojnych należy do właściwego komendanta wojewódzkiego Policji. W dokumentowaniu działań oddziałów Sił Zbrojnych współdziała on z organami Żandarmerii Wojskowej.

§ 11. 1. Jeżeli wskutek użycia środków przymusu bezpośredniego lub broni palnej nastąpiło zranienie osoby, właściwy dowódca jest obowiązany spowodować natychmiastowe udzielenie pierwszej pomocy, a także zapewnić pomoc lekarską.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, oraz gdy w wyniku użycia środków przymusu bezpośredniego lub broni palnej nastąpiła śmierć osoby albo szkoda w mieniu, dowódca oddziału Policji jest obowiązany do spowodowania zabezpieczenia śladów i dowodów na miejscu zdarzenia oraz ustalenia świadków.

3. Jeżeli wskutek użycia środków przymusu bezpośredniego lub broni palnej nastąpiła śmierć lub zranienie człowieka, właściwy dowódca niezwłocznie zawiadamia o tym przełożonego i właściwego prokuratora.

§ 12. Po zakończonych działaniach dowódcy oddziałów Policji i Sił Zbrojnych są obowiązani do sporządzenia szczegółowych raportów pisemnych. Kopie tych raportów przesyła się właściwemu wojewodzie.

§ 13. 1. Zbadanie, czy użycie przez oddziały Policji środków przymusu bezpośredniego lub broni palnej nastąpiło zgodnie z przepisami prawa, należy do obowiązku:

- 1) Komendanta Głównego Policji — gdy użycie tych środków lub broni palnej nastąpiło na polecenie komendanta wojewódzkiego Policji,
- 2) komendanta wojewódzkiego Policji — w innych przypadkach.

2. Zbadanie, czy użycie przez oddziały Sił Zbrojnych środków przymusu bezpośredniego lub broni palnej nastąpiło zgodnie z przepisami, należy do obowiązku właściwych organów wojskowych.

§ 14. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.